

26 GAMLE FOLKEDANSE
fra forskellige egne

SAMLET OG BEARBEJDET
AF
PIA & PER
SØRENSEN

II

Da vi i jagten på dansebeskrivelser til vort første hefte fandt mange andre danse, der også var gleden ud i glemselen, blev vi enige om at ville udgive endnu et lille hefte.

Dansene stammer fra mange forskellige steder:

- 3 af dansene er fra H. H. Hansens optegnelser, hvoraf de 2 oprindelig var trykt i Hjemstavnsliv og senere i et hefte med danse fra forskellige egne, udgivet af Danske Folkedansere fra Jelling Bogtryk ca. 1950.
- 2 af dansene er fra højskolelærer Carla Schibler's dansehefte fra Snoghøj Gymnastikhøjskole 1932.
- 9 af dansene er Carl Godvin's, nogle af dem fra en artikel i KBH Historiske Årbog 1917, andre fra bogen Sanglege og Folkedanse, udgivet hos Wilhelm Hansen 1919.
- 6 af dansene er løse beskrivelser, indsamlet af Østjyske Folke-dansforeninger i 1930'erne (se Østjysk Hjemstavn 1941).
- 1 af A. P. Berggreen, oprindeligt trykt i Danske Folkesange og Melodier 1869.
- 1 af S. Tvermose Tyregod i Danmarks Sanglege 1931.
- 1 fra Wilhelm Balling's Dansehefte fra 1875.
- 1 af Jørgen Gad Lund, oprindeligt trykt i danseheftet Terpicore 1823.
- 1 meddelt af danselederen Solveig Pedersen og spillemanden Johannes Lundtoft 1983.
- 1 løs beskrivelse fra den mangedårige danseleder Christian Clausen's samling.

Vi vil gerne rette en varm tak til alle efterkommere af de nu af-døde for tilladelsen til at benytte det foreliggende materiale, en særlig tak til familien Godvin ved Carl Godvin's datter, Caja Nielsen, for mangen hyggelig snak om faderens arbejde med folkedans i begyndelsen af dette århundrede.

Ligeledes vil vi gerne takke Johannes Lundtoft, Give og Christian Clausen, Kolding for tilladelsen til at benytte deres materiale. Derudover vil vi gerne takke Ole Skov og Anette Thomsen, Brøndby, Ida og Henning Urup, Virum, Kjeld Nørgård og Kenneth Krak, Århus og Kaj Wendorff, Kolding for råd og vejledning ved den kritiske gennemgang og korrekturlæsning af materialet.

Oplysning om kilder findes i forbindelse med dansen eller bag i heftet. Nogle af dansene har det været nødvendigt at rette til p.g.a. mangelfulde eller uforståelige beskrivelser, eksempelvis uden trinangivelse eller lignende. Derfor kan nogle af dansene oprindeligt have haft en lidt anden udførelse.

I Menuetten har vi sat musik og dansebeskrivelse sammen (se under dansen).

I melodierne er metronomtallet bestemt af os og er kun vejledende. Dog vil man altid, ved henvendelse til os eller i Danske Folkedansere's arkiv, kunne se en kopi af vort originalmateriale. Efter 2 års spændende arbejde med at finde og tilrettelægge de "forsvundne" danse er det vort håb, at også dette hefte må blive flittigt brugt af lederne til glæde for folkedanserne og spillere-mændene i Danmark.

GOD FORNØJELSE!

Kolding, maj 1989

PIA & PER SØRENSEN

UDGIVET AF PIA OG PER SØRENSEN 1989 - 1. OPLAG

UDGIVET AF PIA OG PER SØRENSEN 1994 - 2. OPLAG

Forsideillustrationen er udført af tegneren Per Engelman, København.

Moderne er tegnet af Pia Sørensen - efter bedste evne.

Heftet er trykt hos Kolding Lyntryk.

Heftet kan købes ved henvendelse til:

P. SØRENSEN
 RAVNEVEJ 14
 6000 KOLDING
 TLF. (75) 535069

Der er ingen copyright på disse gamle beskrivelser, da de tilhører alle, som føler glæde ved folkedansen og spillemandsmusikken.

Derfor er fotokopiering tilladt i mindre omfang.

$d = 96$

1. gang, musikken bliver spillet, skal 1 - 8 spilles 4 gange p.g.a. FORSPIL.

- : 1-8 : Gang- el. hurretrin
- : 9-16: Chassétrin
- : 17-24: Gang- & hurretrin
- : 25-32: Gangtrin

Musik

Forklaring:

Opstilling: 4 par i kvadrille.

Trin: Gangtrin, chassé, hurretrin.

Før 1. tur forspil, hvor danserne gør kompliment, først for egen, dernæst for fremmed danser.

1. tur a) Kreds med solen, 16 gangtrin.

b) Parvis alm. fatning, 1. og 2. par træder med et par gangtrin ind mod kredsens midte, idet damerne svinges forom herrerne og sættes ryg mod ryg, de to par står afventende med alm. fatning. - Imens danser 3. og 4. par med solen og med 4 chassé om til modsat plads og tager opstilling p.s.m. som 1. og 2. par (damer ryg mod ryg). 1. og 2. par danser med solen og med 4 chassé om til modsat plads.

9-16

17-24

c) Mens damerne står afventende, ryg mod ryg, midt i kredsen, danser herrerne med 4 gangtrin, beg. med appel på første trin, med solen om til egen plads, tager alm fatning med modst. D. og svinger p.st. 1/2 omgang med 4 hurretrin.

17-24

17-24

:25-32:

d) Alm. kæde, 16 gangtrin. Herrerne holder lidt igen i kæden (tager små trin), da de kun skal 3/4 omgang rundt i kredsen for at nå egen plads, mens damerne skal 1 1/4 omgang rundt.

: 1-8 : 2. 3. 4.tur a)

: 1-8 : 5. 7. 9.tur a)

: 1-8 : 6. 8.10.tur a)

11.tur a)

"Hele familien": Stor kreds - - 16 gangtrin.
b, c og d er ens i alle ture.

: 1-8 : Slutning : Sving egen danser med solen, 16 hurretrin.

Dansen, der nok er humørfyldt, skal danses "sindigt og pænt", siger de gamle, og ikke vildt og voldsomt. - Den er meddelt i nærværende form af Lærerinde frk. Kirsten Larsen, "Frederikslund". Da dansen blev optegnet, dansedes den endnu jævnligt af de ældre på egen Halsnæs-Helsinge og flere steder i Nordsjælland.

Kilde: Hjemstavnsliv nr. 3 1943.

EN KURRE PÅ TRÅDEN

♩ = 96

The musical score consists of four staves of music in 2/4 time. The first staff contains measures 1 through 4. The second staff contains measures 5 through 8. The third staff contains measures 9 through 12. The fourth staff contains measures 13 through 16. The music is written in a single melodic line on a treble clef staff with a key signature of one flat (B-flat).

1-8 Chassétrin
 9-16 Chassé-, gang-, hop-, balancé- & totrin

En kurre på tråden

Forklaring:

Opstilling: Parvis, H. med korslagte arme, D. med hæn-
 derne i siden.
 Trin: Chassé, polka-, gang-, hop- og totrin.

Musik

- 1-8 1. tur a) 8 chassé i alm. danseretning og med drejning
 skiftevis ret og avet om, begge beg. med ven-
 stre (under 1. trin vender D. altså ryggen til
 H., der vender mod D., under næste trin omvendt-
 o.s.v.).
- 9-10 b) 1 chassé og 2 gangtrin, beg. m.v., sidelæns
 til venstre (fra hinanden).
- 11-12 1 chassé og 2 gangtrin, beg. m.h., sidelæns
 til højre, H. og D. slutter overfor hinanden.
- 13-14 Mens D. ser bort fra H. (over v. skulder - og
 med sur mine), truer H. skælmsk ad D., først
 med h. hånds pegefinger, derefter med venstre.
 Begge danser 1 omgang med 4 rolige hoptrin,
 H. venstre, D. højre omkring.
- 15-16 Begge danser 1 omgang med 4 rolige hoptrin,
 H. venstre, D. højre omkring.
- 1-8 2. tur a) Solo-polka, ret om, mod solen omkring hinanden
 til egen plads, (2 omgange).
- 9-16 b) Som 1. tur b.
- 1-8 3. tur a) Som 1. tur a, men der beg. nu med udv. fod og
 med drejning skiftevis mod og fra hinanden.
 (D. beg. at se lidt mildere ud).
- 9-12 b) 4 balancé, v., h., v., h.
- 13-16 Tohåndsfatning, 4 små chassé med solen 1 omgang
 rundt.
- 1-8 4. tur a) Enh. fatn., 8 chassé frem i alm. danseretning,
 beg. med udv. fod, skiftevis drejning mod og fra
 hinanden og med livlige armsving.
- 9-10 b) H. kompliment.
- 11-12 D.
- 13-16 Alm. fatn., 2 polkatrin ret om, derefter 4 totrin.
- 1-8 5. tur a) Alm. fatn., polka ret om.
- 9-10 b) 1 skridt til venstre, (drejning mod hinanden),
 kompliment.
- 11-12 1 skridt til højre, (drejning mod hinanden),
 kompliment.
- 13-16 Livfatn., 2 polkatrin ret om, 1 omg. rundt, på
 de sidste 2 takter løftes D. højt til vejrs.

Kilde: Fundet i materialet fra danseleder Anna
 Christensen, Nørre Vilstrup, som har fået
 det tilsendt af H. H. Hansen, Jelling.

HIMMERLANDSVALSEN

HYLLEBERG

d. = 60

Hele dansen er med valsetrin.

Himmerlands-Valsen Hylleberg

Musik

Forklaring:

Opstilling: 2 par stiller op bag hinanden, med front fremad i danseretningen, hver herre holder egen dames venstre hånd i sin højre. H. giver hinanden venstre hånd, D. giver hinanden højre, hvorved bageste par holder armene strakt, mens forreste par med bøjet arm og håndled holder hånden op over skulderen.

Trin: Valsetrin.

Med 4 valsetrin danser begge par fremad.

Forreste par slipper hinandens hænder og drejer sig, uden at slippe det andet par, udad bort fra hinanden og mødes igen og rækende hinanden hånden bag det andet par, der imens har danset fremad og altså nu er forrest (4 valsetrin).

Dansen fortsættes, idet begge par danser 4 valsetrin fremad.

Det par, der nu er forrest, skilles og svinger ud til siden og derved giver plads til det bageste par, der danser frem (4 valsetrin).

Hele dansen gentages 1 gang.
Hele dansen gentages 2 gange.

Dansen fortsættes efter behag og foregår i jævnt tempo med rolige, glidende bevægelser. Dame og herre drejer hoderne og ser på hinanden, når de skilles og mødes. Det forreste par hæver de fattede hænder så meget opad og fremad, at armene er strakte, når der slippes.

Efter Carl Godvin's citat: Melodien har jeg lært af forlængst afdøde murer og spillemand Jens Tammesen i Hylleberg.

Kilde: Sanglege og Folkedanse af Carl Godvin, udgivet af Wilhelm Hansen 1919.

1-4
5-8

9-12

13-16

1-16
:17-32"

SKOTSK KVADRILLE

HORNS HERRER

♩ = 120

: 1-8 : Hopsa- el. hurretrin
 : 9-16 : Tyrolerhopsa & appeller
 : 17-24 :
 : 25-32 : Hopsa- trin
 : 33-40 :

Skotsk Kvadrille

Horns Herred

Musik

Forklaring:

Opstilling: 4 par i kvadrille.
 Trin: Hopsa- trin, hurretrin.

1. tur a) Stor kreds med solen, 8 hopsa- trin.
 b) 1. og 2. par danser 2 tyrolerhopsa- trin imod hinanden.

13-14
 15-16
 9-16

Står stille.
 3 appeller.
 1. og 2. par krydser ved, at damen danser foran egen herre gennem porten til venstre og hjem på plads, herren danser samtidig begom egen dame gennem porten til højre og hjem på plads, 4 hopsa- trin.

Mens 1. og 2. par krydser, træder 3. og 4. par 1 skridt fra egen og danner port.

17-20
 21-22
 23-24
 17-24
 :25-32:

3. og 4. par danser 2 tyrolerhopsa- trin imod hinanden.
 Står stille.
 3 appeller.

3. og 4. par krydser - 1. og 2. par danner port.
 c) 1. og 2. par kæde, beg. med højre hånd til egen, venstre til modstående - højre til egen - venstre til modstående - højre til egen og ind på plads, 8 hopsa- trin.
 3. og 4. par det samme.

:33-40:

: 1-8 : Sving egen med alm. fatning, 16 hurretrin.

: 1-8 : Damerne kreds med livfatning, 16 hurretrin.

: 1-8 : Herrerne kreds, 16 hurretrin.

: 1-8 : Dansen slutter med stor kreds med solen, 8 hopsa- trin.

Afd. b) og c) er ens i alle ture.

Citat efter Carl Godvin: Dansen bør være meget livlig, og melodien spilles så hurtigt, den kan løbe af fingrene.

Kilde: Sanglege og Folkedanse af Carl Godvin, udgivet af Wilhelm Hansen 1919.

DEN LILLE JYSKE

ROSKILDE

♩ = 112

1 2 3 4 5
6 7 8 9 10
11 12 13 14 15 16

Hele dansen er med chassé-, gang-, polka- & totrin.

Den lille Jyske

Roskilde

Musik

Forklaring:

Opstilling: Parvis med alm. fatning.
Trin: Gang-, chassé-, polka-, Totrin.

1-2 1 chassé og 2 gangtrin fremad i danseretningen, herren
beg. med venstre fod - damen beg. med højre fod.
3-4 1 chassé og 2 gangtrin baglæns.
5-6 2 polkatrin 1 omgang ret om.
7-8 4 totrin 2 omgange ret om.
1-8 Hele dansen gentages.
9-16 Hele dansen gentages 2 gange.

Dansen fortsætter efter behag.

I originalbeskrivelsen står der rheinländertrin, og det tolker vi som 1 chassé og 2 gangtrin.

Kilde: Roskildeegnens Gamle Danse af Carl Godvin, udgivet i årbogen 1917 af KBH Historiske Samfund.

PUDEDANSEN

ROSKILDE

♩. = 60

Hele dansen er med valsetrin.

Musik

: 1-8 :
: 9-16 :

Pudedansen

Roskilde

Forklaring:

Opstilling: 1 karl med en pude.
Trin: Valsetrin.

En karl tager en pude og danser hen og lægger den foran en pige, de knæler begge på puden og kysser hinanden. Derpå tager hun puden, og med karlen ved hånden danser hun hen til en anden karl, lægger puden foran ham, og så kysser de. Nu tager karl nr. 2 puden, og de tre danser i række hen til den næste pige. Atter knælen og kyssten, og sådan fortsættes, til alle er med i rækken. Når den sidste er taget med, starter kysseriet omgangen tilbage igen.

Uddrag af Carl Godvin's bemærkninger til dansen: Allerede i Riddertiden dansedes en dans "Bederdansen", der havde sit navn af, at ridderen turde bede sin dame om et kys. Polskdansen endte oprindeligt med, at herren kyssede sin dame. Pudedansen var endnu i 1860 ret almindelig. Dog var pigerne dengang så generte, at der måtte sættes vagt ved dørene, for at de ikke skulle flygte, når der spillede op til Pudedans.

I originalbeskrivelsen er der ikke angivet nogen trin, men vi har tolket det som valsetrin.

NB: Der er ikke opgivet noget trinantal, da ruten kan være forskellig fra danser til danser, - og længden af kysset ligeså.
Dog skal det foregå i "valserytmen".

Per

Kilde: Roskildeegnens Gamle Danse af Carl Godvin, udgivet i årbogen 1917 af KBH Historiske Samfund.

FIRKANTET PIRREVALS

ROSKILDEEØVNH

$d = 100$

1 2 3 4 5 6 7
8 9 10 11 14 15 16 17 18

Hele dansen er med sideløbstrin.

Firkantet Pirrevals Roskildeegnen

Musik

Forklaring:

Opstilling: 4 personer står i firkant som hjørnestolper, med 2 skridts afstand i starten og med front udad. Ved hvert hjørne står et par med alm. fatning, herren med ryggen til firkanten.

Trin: Sideløbstrin.

Parrene danser modsols, 3 sideløbstrin frem langs firkantens side uden vending (i de 3 sideløbstrin skal de nå næste hjørne).

Med 1 sideløbstrin gør de 1/4 vending modsols, så herren, der før vendte ryggen mod firkanten nu får ansigtet mod denne.

Således danses der igen til næste hjørne med 3 sideløbstrin. Med 1 sideløbstrin gør de 1/4 vending modsols.

Der danses videre langs firkantens 3. og 4. side. Hele dansen gentages.

1-3

4

5-7

8

1-8

: 9-16:

De 4 personer i firkantens hjørner tager nogle meget små skridt udad i diagonalens retning, så firkanten bliver større og større, så det bliver mere og mere vanskeligt for de dansende at nå fra hjørne til hjørne med de 3 sideløbstrin.

Det gælder da om, hvilket par, der holder længst ud.

Carl Godvin's citat i 1919: Dansen har været danset på Roskildeegnen, men er forlængst gået af brug, både melodi og beskrivelse er meddelt af Landsbyspillemanden Per Andersen, Tune.

Kilde: Sanglege og Folkedanse af Carl Godvin, udgivet af Wilhelm Hansen 1919.

ENGELSK MOLEVIT

ROSKILDE

$d = 96$

1 2 3 4 5
6 7 8 9 10 11
12 13 14 15 16

: 1-8 : Chassétrin
: 9-16 : Chassé- & gangtrin

Engelsk Molevit Roskilde

Musik

Forklaring:

Opstilling: 4 par i kvadrille.
Trin: Chassé-, gang-, hurretrin.

- : 1-8 :
: 9-16 :
- a) Stor kreds med og mod solen, 4 chassé hver vej.
  - b) 1. og 2. par danser 1 chassé og 2 gangtrin imod hinanden, kompliment for modstående, derefter 1 chassé og 2 gangtrin baglæns ud på egen plads. 3. og 4. par det samme.
  - c) "Båden" d.v.s. herre og dame giver hinanden begge hænder og danser medsols rundt i kredsen med 4 chassé (herren baglæns). Derefter modsols i kredsen, 4 chassé (damen baglæns).
  - d) Kæde kredsen rundt, 16 gangtrin.
2. tur a) Sving egen med alm. fathing, 16 hurretrin.
7. tur a) Damerne kreds med livfathing, 16 hurretrin.
8. tur a) Herrene kreds, 16 hurretrin.
Dansen slutter med stor kreds, 4 chassé hver vej.

Afd. b), c) og d) er ens i alle ture.

Musikken skal spilles 2 gange for hver tur.

Carl Godvin's citat: Engelsk Molevit er blevet danset i sognene Syd og Vest for Roskilde.

Kilde: Roskildeegnens Gamle Danse af Carl Godvin, udgivet i årbogen 1917 af KBH Historiske Samfund.

FRUENS STYKKE PÅ LØVENBORG HOLBÆKEGNE

$d = 96$

2. reprise skal spilles 4 gange

: 1-8 : Hurretrin
 :: 9-16::Gang- & hurretrin

Fruens stykke på Løvenborg Holbækegønen

Musik

Forklaring:

Opstilling: 4 par i kvadrille.
 Trin: Hurre-, gangtrin.

- : 1-8 :
 9-16
 17-24
 9-24
 9-16
 17-24
 9-24
 : 1-8 :
 : 1-8 : 3. 5. 7. tur a) Damekreds med livfatning, 16 hurretrin.
 : 1-8 : 4. 6. 8. tur a) Herrekreds , 16 hurretrin.
 : 1-8 :
1. tur a) Stor kreds til venstre med 16 hurretrin.
 b) 1. og 2. par skifter plads med 8 gangtrin, idet 2. par laver port og 1. par går under.
 1. og 2. par svinger parvis med alm. fatning, 8 hurretrin på modsatte plads.
 3. og 4. par det samme (4. par laver port).
 1. og 2. par skifter til egen plads, 8 gangtrin, idet 1. par laver port og 2. par går under.
 1. og 2. par svinger parvis med alm. fatning, 8 hurretrin på egen plads.
 3. og 4. par det samme (3. par laver port).
 2. tur a) Sving med egen danser, alm. fatning med solen, 16 hurretrin.

Afd. b) er ens i alle ture.

Musikken 9-24 spilles 4 gange.

Carl Godvin's citat: Fruens stykke på Løvenborg må vel stamme fra Holbækegønen, men har længst holdt sig i sogne- ne tæt vest for Roskilde.

Kilde: Sanglege og Folkedans af Carl Godvin, udgivet af Wilhelm Hansen 1919.

$d = 80$

Hele dansen er med hop- & hopsatrin.

Musik

: 1-8 :
9-12 :
13-16 :
17-24 :

Forklaring:

Opstilling: 4 par i kvadrille.
Trin: Hoptrin, hopsatrin.

- 1. tur a) Stor kreds med og mod solen, 8 hoptrin hver vej.
- b) 1. og 2. par halvkæde til modsatte plads, 4 hoptrin.
- 1. og 2. par halvkæde hjem igen, 4 hoptrin.
- 3. og 4. par det samme.
- c) Kæde kredsen rundt med 16 små livlige hoptrin.

I efterfølgende ture danses i afd. a) parvis hopsa kredsen rundt.

Afd. b) og c) er ens i alle ture.

Kilde: Sanglege og Folkedanse af Carl Godvin, udgivet af Wilhelm Hansen 1919.

STÅENDE TOTUR

TUNE

♩ = 88

The musical score is written on two staves. The first staff is in treble clef with a key signature of one sharp (F#) and a time signature of 2/4. It contains 16 measures of music, numbered 1 through 16. The second staff is also in treble clef with a key signature of one sharp and a time signature of 2/4. It contains 8 measures of music, numbered 9 through 16. The music consists of eighth and sixteenth notes, with some rests. The piece ends with a 'Fine' marking above measure 8 of the second staff.

Hele dansen er med gangtrin.

Musik

: 1-8 :
9-10
11-12
13-16

9-16

: 1-8 :

Stående Totur

Tune

Forklaring:

Opstilling: Et vilkårligt antal par i kreds.
Trin: Gangtrin.

- a) Stor kreds med og mod solen, 8 gangtrin hver vej.
b) Alle vender sig mod fremmede og tager 3 appeller (v-h-v).
3 klap i egne hænder.
Livfætning med fremmede og rundt p. st. 1 omgang med 4 gangtrin.
Alle vender sig mod egen og tager 3 appeller og 3 klap, derefter livfætning og rundt p. st. 1 omgang med 4 gangtrin.

- a) I efterfølgende ture dances således: Herren går forbi egen inden for kredsen hen til ny dame og tager tohånds-fætning, 8 gangtrin med solen og 8 gangtrin mod solen.

Afd. b) er ens i alle ture.

Dansen fortsættes, indtil herren har bevæget sig kredsen rundt modsois og danset med alle damerne. Når han har nået sin første dame, slutter dansen med stor kreds med og mod solen, 8 gangtrin hver vej (:1-8:).

Citat efter Carl Godvin: En rigtig gammelmandsdans i jævnt, langsomt tempo uden hastige bevægelser. Meddelt som en særlig gammel dans af musiker Per Andersen. Tune, der i 1917 kunne fejre 75 års jubilæum som Landsbyspillemand.

Kilde: Sanglege og Folkedanse af Carl Godvin, udgivet af Wilhelm Hansen 1919.

24
d. = 60

KONGEVALSSEN

ÅRHUSEGNNEN

Musical score for 'KONGEVALSSEN' and 'ÅRHUSEGNNEN'. The score is written in G major and 3/4 time. It consists of two systems of staves. The first system contains measures 1 through 48, and the second system contains measures 49 through 96. The notation includes treble clefs, a key signature of one sharp (F#), and a common time signature. Measure numbers are printed below the notes. There are some markings above the notes, possibly indicating accents or phrasing.

Musical score for 'Kongevalsen' and 'Århusegnen'. The score is written in G major and 3/4 time. It consists of two systems of staves. The first system contains measures 97 through 104, and the second system contains measures 105 through 112. The notation includes treble clefs, a key signature of one sharp (F#), and a common time signature. Measure numbers are printed below the notes.

Hele dansen er med valsetrin.

Kongevalsen

Århusegnen

Musik

Forklaring:

Opstilling: 1 herre og 2 damer. Herren i midten med armene om damernes liv.
Trin: Valsetrin.

16 valsetrin fremad i danseretningen, beg. med venstre fod. Herren danser p. st., drejede langsomt om sig selv, ret om med 16 valsetrin. Samtidig danser højre dame uden om venstre dame foran herren og venstre dame uden om højre dame bagved herren (damerne cirkler rundt om herren med solovals, venstre dame modsols - højre dame modsols). Kreds med overarmsfatning og 16 valsetrin med sols. Herren danser med 4 valsetrin, højre armkrog med højre dame og derefter med 4 valsetrin, venstre armkrog med venstre dame.

Dette gentages.
Mens højre dame har armkrog med herren, danser venstre dame avet om sig selv med 4 valsetrin, og mens venstre dame har armkrog med herren, danser højre dame ret om sig selv med 4 valsetrin.
Kreds med overarmsfatning og 16 valsetrin med sols.
Herren tager en dame i hver hånd og danner port, og alle danser fremad i danseretningen med 16 valsetrin, idet damerne drejer rundt under herrernes løftede arme, højre dame avet om og venstre dame ret om.
Kreds med overarmsfatning og 16 valsetrin, ret om med sols.

I beskrivelsen fra Budstikken har man ikke danset med overarmsfatning, men med livfatning.

Kilde: Budstikken april 1965 og forskellige løse beskrivelser.

1-16
17-32

33-48
49-64

65-80
81-96

97-112

94 95 96
se næste side

FEMSKAFT

ÅRHUS-SKANDERBORG

$\bullet = 108$

1 2 3 4 5
6 7 8 9
10 11 12 13 14 15 16

Hele dansen er med polka- & hoptrin & mazurkasving.

Femskaft

Århus-Skanderborg

Musik

Forklaring:

Opstilling: Parvis med alm. fatning.
Trin: Polka-, hoptrin, mazurkasving.

Herrers trin:
1 polkatrin ret om (1/2 omgang), beg. med venstre fod.
2 hop på venstre, samtidig svinges højre frem og tilbage.
1 polkatrin ret om (1/2 omgang), beg. med højre fod.
2 hop på højre, samtidig svinges venstre frem og på det sidste hop klappes hælene sammen.
Dansen gentages 1 gang.
Dansen gentages 2 gange.
Dansen gentages 4 gange.

Dansen fortsættes et vilkårligt antal gange.

Damens trin er som herrers, men med modsatte fod.

Efter Femskaft dansede man altid Kyvling Sørens Styk.

KYVLING SØRENS STYK

ÅRHUS-SKANDERBORG

$\bullet = 88$

1 2 3 4 5 6 7 8
9 10 11 12 13 14
15 16 17 18 19 20

Hele dansen er med små hoptrin.

Kyvling Sørens Styk

Århus-Skanderborg

Musik

Forklaring:

Opstilling: Parvis med alm. fatning.
Trin: Hoptrin.

Herrers trin:
3 hop på højre fod lidt fremad i danseretningen. På det 1. hop stødes venstre tå i gulvet bagud, under de næste 2 hop føres venstre fod frem.
3 hop på venstre fod, højre tå stødes i gulvet m.v. (rytmen i hoppene er: hop, hop, hop og - hop, hop, hop og...)
Dansen gentages 1 gang.
Dansen gentages 2 gange.
Dansen gentages 2 gange.
Dansen gentages 4 gange.

Dansen fortsættes et vilkårligt antal gange.

Damens trin er som herrers, men med modsatte fod.

Sagnet fortæller, at Kyvling Søren efterbade en halt skrædder, som Søren var vred på, fordi han havde anmeldt Søren.

Optegnet efter den gamle træskommand Peder Jørgensen, Stilling, - af Århus og Omegns Folkedansere i 1930'erne.

Kilde: Østjysk Hjemstavn 1941, Budstikken januar 1959 og forskellige løse beskrivelser.

♩ = 120

1 2 3 4 5
6 7 8 9 10
11 12 13 14 15 16

1-8 Chassé-, gang- & hoptrin
9-16 Polkatrin

Musik

Forklaring:

Opstilling: Parvis med rygekorsgreb, front fremad i danseretningen.

Trin: Chassé-, gang-, hop- og polkatrin.

1 chassé og 2 gangtrin fremad i danseretningen (H. beg. på venstre, D. beg. på højre fod).

Herren 1 hop på venstre og vending venstre om.

Damen 1 hop på højre og vending højre om, fatn. bibeholdes.

Gentages i modsat retning.

Vending å omgang med 1 hoptrin.
(gå - hop)

5 gentages i modsat retning.

Hver for sig drejes der rundt med 6 gangtrin (H. venstre om, D. højre om), under drejningen støtter man højre albue med venstre hånd, samtidig truer man med højre hånds pegefinger.

På slutningen af takt 8 slår herren med højre hånd, damen med venstre hånd ned på bageste fod, som løftes.

Polka rundt ret om, 8 polkatrin.

Polka rundt avet om, 8 polkatrin.

Dansen optegnet efter Rasmus P. Bock, født 1850 i Skårup.

Teksten til "Jyden han æ stærk å sej", St.St.Elicher 1846

Melodien - - - - - , H.Simonsen 1846

Kilde: Østjysk Hjemstavns 1941 og en løs beskrivelse.

$d = 64$

Hele dansen er med gang- & hoptrin.

Musik

Forklaring:

Opstilling: Parvis med alm. fatning, front fremad i danseretningen.

Trin: Gang- og hoptrin.

Herrers trin:

Venstre fod frem - højre lidt bag venstre, højre føres atter frem forbi venstre, med appel, derefter 1 hop på højre.

2 hoptrin rundt på venstre og højre fod.

Således fortsættes dansen.

Damens trin er som herrens, men med modsatte fod.

Kilde: Østjysk Hjemstavn 1941 og en løs beskrivelse.

♩ = 112

1 2 3 4 5
6 7 8 9 10
11 12 13 14 15 16

1-8 Chassétrin
9-16 Chassé- & gangtrin

Munter ud i verden Fyn

Musik

Forklaring:

Opstilling: 2 herrer og 2 damer har kreds, herrene ryggen i danseretningen, damerne front i danseretningen, alle grupper danner stor kreds.

Trin: Chassé- og gangtrin.

4 chassé med solen, damerne baglæns, 4 chassé mod solen, herrene baglæns, herrene slipper damerne.

1 chassé og 2 gangtrin mod hinanden.

1 chassé og 2 gangtrin tilbage.

Herrerne står stille og danner port, damerne danser igennem med 4 chassé hen til næste par herrer, hvor dansen begynder forfra.

(Det er damerne, der går Munter ud i verden).

Kilde: Christian Clausen's Løse beskrivelse - findes også i Rasmus Henriksen's håndskrevne dansebog fra ca. 1860 (se Spillemandsmusik på Hindsholm i 200 år af Tage Aabech).

FANGERDANS

$\text{♩} = 90$

1 2 3 4 5 6 7 8
9 10 11 12 13 14 15 16

1-8 Sideløbstrin
9-16 Gang-, el. hop-, el. sideløb-, el. chassé

Fangerdans

Musik

Forklaring:

Opstilling: 2 rækker, H. til venstre, D. til højre, set fra fronten (omvendt rækkeopstilling).

Trin: Gang-, hoptrin, chassé, sideløb.

1. par danser med tohåndsfatning og 4 sideløbstrin fra fronten ned mellem rækkerne.
4 sideløbstrin tilbage til egen plads, slipper hinanden.
H. danser bag om herrerækken, D. bag om damerækken, 8 gangtrin (til omtrent midt for rækkerne).
Mens melodien gentages det nødvendige antal gange, søger H. at fange D., der langst muligt søger at undgå ham ved snart at danse bag rækkerne, snart mellem rækkerne, fra eller mod fronten. Der dances af begge med hvilke som helst trin, der kan tilpasses efter musikken, gang-, hop-, sideløbstrin eller chassé.
Når H. har fanget D., stiller parret sig som sidste par i rækkerne, men H. i damerækken, og D. i herrerækken.
Et nyt par danser ud, når melodien derefter begynder forfra.

Er der mange deltagere, kan de deles i mindre hold, i f.eks. 12-16 par i hvert.

Samtlige deltagere synger til melodien:

"Tittitte, kukkukke, jeg ser dig, jo nok,
forvar dig, jeg ta'r dig, jeg får dig vel nok.
Nej, om du så sværmer den hele nat,
så skal du aldrig få mig fat".

Dansen (eller legen) er en variant af Gribsen (Skanderborgegnen) og har vistnok været kendt i de fleste egne af landet, jvfr. "Danmarks Sanglege" v. S. Tvermose, Thyregod. I den ovenfor beskrevne form har den været kendt på Herningegnen og i Vejle Vesteregnet.

Kilde: Danse fra forskellige egne, udgivet af Danske Folkedansere ca. 1950 ved H. H. Hansen.

KYWLING SØREN'S STYKKE LÅSBY-GALTEN

$d = 100$

1 2 3 4 5 6 7 8

9 10 11 12 13 14 15 16

Hele dansen er med chassé- & hoptrin.

Kywling Søren's Stykke Låsby - Galten

Musik

Forklaring:

Opstilling: Parvis med livfatning.

Trin: Chassé og hop.

1 chassé frem i danseretningen, herren v-h-v, damen h-v-h.
 1 hop rundt på indvendig fod, H. højre, D. venstre, sam-
 tidig gøres et tilbagekast med udvendig fod, H. v, D. h.
 Stådig rundt, 1 hop med indvendig fod, H. h, D. v, sam-
 tidig gøres et fremkast med udvendig fod, H. v, D. h.

(1 chassé frem, 2 hop på samme fod 1 omgang rundt med
 bensving på modsatte).

Således fortsættes dansen.

Meddelt af forskellige ældre på Låsbyegnen omkring
 1900 - 1910.

Kilde: Østjysk Hjemstavn 1941 og en løs beskrivelse.

♩ = 104

Hele dansen er med chassé- & gangtrin.

Russisk Kavalerie

København
Hele landet

Musik

Forklaring:

Opstilling: Parvis på række, 2 par overfor hinanden, parrene i venstre række set fra fronten er ulige par (1-3-5-7), parrene i højre række set fra fronten er lige par (2-4-6-8).

Trin: Chassé og gangtrin.

- 1-4 Danses af ulige damer med lige herrer, 3 chassé og 2 gangtrin 1 omgang rundt med højre hånd.
- 5-8 Danses af lige damer med ulige herrer, 3 chassé og 2 gangtrin 1 omgang rundt med højre hånd.
- 1-4 Ulige damer - lige herrer 3 chassé og 2 gangtrin m/v hånd.
- 5-8 Lige damer - ulige herrer 3 - - 2 - -
- 9-12 Ulige damer - lige herrer 3 - - 2 - - med tohåndsfatning med solen rundt 1 omgang.
- 13-16 Lige damer - ulige herrer 3 chassé og 2 gangtrin med tohåndsfatning med solen rundt 1 omgang.
- 9-12 Ulige damer - lige herrer danser til venstre forbi hinanden, ryg om ryg og baglæns tilbage, 3 chassé 2 gangtr.
- 13-16 Lige damer - ulige herrer det samme.
- 17-20 Ulige damer - lige herrer 1 chassé og 2 gangtrin og kompliment, 1 chassé og 2 gangtrin.(mod hinanden og tilbage).
- 21-24 Lige damer - ulige herrer 1 chassé og 2 gangtrin og kompliment, 1 chassé og 2 gangtrin.(mod hinanden og tilbage).
- 17-32 Alle sidevendt korsgreb med egen og front mod musikken, 16 chassé rundt i 2 kredse anført af fløjparrene, - som svinger mod midten og danser ned gennem rækken og op til egen plads.
- 25-32 Til sidst danser de 2 fløjpar med sidevendt korsgreb ned gennem rækken og stiller op som sidste par, 8 chassé.

Dansens fortsætter, indtil alle har været fløjpar.

I originalbeskrivelsen er der ingen trinforklaring, men efter datidens mode har det sandsynligvis været chassé- og gangtrin.

Hos Wilhelm Balling blev den i 1875 danset på denne måde, men hos Paul Petersen var opstilling og promenade i 1877 anderledes.

Kilde: "Anvisning i at danse" af Wilhelm Balling 1875.
Musikken findes i en del spillemandsbøger fra 1860-1880, - ligeledes findes den som trykt node på forskellige forlag, se nodeheftet "Gamle Minder", udgivet af Wilhelm Hansen ca. 1875.

♩ = 112

The musical score consists of four staves of music in 2/4 time, with a key signature of one sharp (F#). The first staff begins with a treble clef, a key signature of one sharp, and a 2/4 time signature. The music is marked with measures 1 through 16. The second staff continues the melody from measure 5. The third staff continues from measure 9. The fourth staff continues from measure 13 and includes a repeat sign with first and second endings. The piece concludes with a final cadence in measure 16.

1-8 Gang-, el. hurre-, el. hoptrin-
:9-16:Chassétrin & hælvipning

Musik

Forklaring:

Opstilling: 2 par i kreds.
Trin: Gang-, chassé-, hurre-, hoptrin.

1-8	1. tur a)	Kreds med solen, 16 gangtrin.
9-12	b)	Parrene bytter plads, sidelæns med 1 chassé og hælvipning på stedet (op-ned), 1 chassé mellem med tohåndsfatning og strakte arme). Hjem på samme måde.
13-16		Gentages, men denne gang har 2. par tohåndsfatning.
1-8	2. tur a)	Sving egen danser med 16 hurretrin.
1-8	3. tur a)	Damerne forlæns korsgreb, 16 hurretrin medsols.
1-8	4. tur a)	Herrerne " " " "
1-8	5. tur a)	Damerne tohåndsfatning med " " " "
1-8	6. tur a)	Herrerne " " " "
1-8	7. tur a)	Kreds med solen, 16 gangtrin.
1-8	8. tur a)	"Æbleskiverne", (parvis tohåndsfatning, herren baglæns, damen forlæns, hoptrin) med solen.

b) er ens i alle ture.

Kilde: Folkedanse (Snoghøj Gymnastikhøjskole 1932)
af Carla Schibler.

d = 92

: 1-8 : Gang-, el. hurretrin
 : 9-16: Hopsabalancé & hurretrin
 :17-24: Hoptrin

Musik

Forklaring:

Opstilling: 6 par i kreds.

Trin: Gang-, hop-, hurretrin, omvendte hurretrin, balancé.

- : 1-8 : 1. tur a) Kreds med og mod solen, 8 gangtrin hver vej.
 9-16 b) Parvis tohåndsfatn., 4 hopsabalancé beg.t./højre.
 9-16 Sving egen danser med 8 hurretrin.
 :17-24: c) Kæde til 1. møde med egen med 16 små hoptrin.
 : 1-8 : 2. og 3. tur a) Enhåndsdansning med egen danser med og mod solen (8 alm. hurretrin og 8 omvendte hurretrin).
 : 1-8 : 4. og 6. tur a) Damekreds med og mod solen (8 alm. hurretrin og 8 omvendte hurretrin).
 : 1-8 : 5. og 7. tur a) Herrekreds som damerne.
 : 1-8 : 8. tur a) Stor kreds ("store hjul") med og mod solen, 8 gangtrin hver vej.
 : 1-8 : 9. tur a) Stor kreds "den kønne side udad" med og mod solen, 8 gangtrin hver vej.

Afd. b) og c) er ens i alle ture.

Kilde: Folkedanse (Snoghøj Gymnastikhøjskole 1932)
 af Carla Schibler.

d = 96

BEMÆRK: 9-16 spilles så mange gange, som der er par i kredsen.

: 1-8: Hurretrin
: 9-16: Hopsabalancé

Taprisør

Vendsyssel

Musik

Forklaring:

Opstilling: Parvis i kreds (bedst 4-6 par).
Trin: Hurretrin, hopsabalancé.

: 1-8 :
: 9-16

9-16

1. tur a) "Stort hjul", kreds med solen, 16 hurretrin.
b) Herren danser 1 hopsabalancé ind foran fremmede dame og derefter 3 hopsabalancé for hende (H. beg. med højre fod) damen står stille. Herrene danser videre til højre til næste fremmede, 4 hopsabalancé (det første er et langt trin til højre).

Således balancerer H. for alle D. og musikken 9-16 skal spilles ligeså mange gange, som der er par. (Damerne står stille, mens herrerne balancerer).

: 1-8 :
: 1-8 :
: 1-8 :
: 1-8 :
: 1-8 :
: 1-8 :
: 1-8 :
: 1-8 :
: 1-8 :
: 1-8 :

2. tur a) Sving egen danser med livfatn., 16 hurretrin.
3. tur a) Damerne højrehåndsmølle, -
4. tur a) Herrerne -
5. tur a) Damekreds med krydsede arme, -
6. tur a) Herrekreds -
7. tur a) Damerne skulderfatning -
8. tur a) Herrerne -
9. tur a) "Stort hjul", kreds med solen, -
Dansen slutter med "sving egen" m/ livfatn. -

Uddrag af Berggren's bem.: Navnet "Taprisør" er mig aldeles gådefuldt, og jeg spørger andre, om navnet skulle være en særegen udtale "Capricieux", der kunne tyde hen på det indfald at gå til naboens pige og balancere for hende.

Kilde: Danske Folkesange og melodier 1869 af A. P. Berggren.

TREKANT

VEJLE VESTEREGN

Afd. I

$\text{♩} = 100$

1-8 rep. kun 1. gang, den bliver spillet.

1-8 Gangtrin
9-16 Totrin

Afd. II

$\text{♩} = 156$

1-8 rep. kun 1. gang, den bliver spillet.

1-8 Løbetrin
9-16 Polonaisetrin

Afd. III

$\text{♩} = 80$

Efter 2 gennemspilninger spilles 17-24 en ekstra gang, og afd. er slut.

Trin som i afd. I

Afd. IV

$\text{♩} = 84$

Spilles 3 gange, derefter fortsættes med en anden hopsameloadi.

1-8 : Tyrolerhopsa, glisadetrin
9-16: Hopsatrin

Musikken starter langsomt op i 1. rep. men normalt tempo ved glisadetrinene, kun 1. gang.

Trekant

Vejle Vesteregn

Musik:

Forklaring:

Opstilling: 3 par i kreds.

Trin: Gang-, løb, totrin, polonaise og hopsa.

Afd. I

- 1-8 a) Kreds med solen, 16 gangtrin.
 1-8 b) Kæde til l. møde med egen danser, som man giver venstre armkrog og går en halv omgang rundt og kæder tilbage til egen plads, med 16 gangtrin.
 9-16 c) Parvis livfatning, 16 totrin rundt i kredsen.

Afd. b) og c) gentages et vilkårligt antal gange.

Afd. II

- 1-8 a) Kreds med solen, 24 løbetrin.
 1-8 b) Kæde som i afd. I - b) med 24 løbetrin.
 9-16 c) Parvis alm. fatning, omdansning med polonaisetrim kredsen rundt.

Afd. b) og c) gentages et vilkårligt antal gange.

Afd. III

Danses som afd. I

Afd. IV "Den næ æ arme" (Hopsaturen)

- 1-8 a) I sluttet kreds danser alle 8 tyrolerhopsatrim på stedet, med skiftevis vending med hele kroppen mod fremmed og egen danser. Herren begynder med v., da men med h. fod. (Armene føres ind mod midten, så de næsten rører hinanden).
 1-8 b) Uden at slippe fremmed dames hånd smutter herren ind ved siden af fremmed dame (herrene inderst, damerne yderst i kredsen), parvis m. alm. fatning, 8 glisadetrim mod solen rundt i kredsen.
 9-16: c) Parvis med 16 hopsatrim rundt i kredsen.
 a) - b) - c) gentages 2 gange, så er man kommet hjem til egen, og uden ophold fortsætter man med parvis hopsa ud i salen til en melodi valgt af spillemanden.

Musikken starter langsomt op i l. rep. men normalt tempo ved glisadetrimene, kun l. gang.

Kilde:

Dansen er meddelt af Solveig Pedersen, Hedegård, Give 1986
 Musikken er meddelt af Johs. Lundtoft, Hedegård, Give 1986

H. H. Hansen forklarer, at polonaisetrim danses omtrent som l svejtrit (el. beg. af et valsetrim) + l polkatrim:

H. sætter venstre fod et skridt skråt frem - forom D. (v), derefter, idet højre fod svinges om bag venstre, l chassé (h.v.h.), alt under jævn omdrejning en hel omgang ret om.

D. s trin som H. s, men med modsat fod, og hun begynder med et lidt kortere trin med højre fod end H. med venstre. D. s chassé (el. polkatrim) bliver derfor nødvendigvis lidt kraftigere end H. s, dog uden hop.

Jvfr. "Flyvgal" fra Salling og fra Randers.

Endvidere skriver H. H. Hansen i Hjemstavnsliv 1943:

I Vejle Vesteregn opfandt et eller andet snedigt hoved for en 25 - 30 år siden en afd. IV:

- a) Stående kreds med hinanden i hænderne, armsving, alm. fatning med fremmed danser, glidetrin mod solen i kredsen.
 b) Hopsa med fremmed danser, der derefter træder ind på egen dansers plads. Tredje gang, musikken spiller, har hver danser glidetrin og hopsa med egen danser, og derefter med slutter dansen.

Men denne afdeling hører altså ikke hjemme i den gamle "Trekant".

VÆVE VADMEL

HELE LANDET

d. = 60

1 2 3 4 5
6 7 8 9 10 11

1. - 5. tur dances der løbetrin

6. tur - slutning

♩. = 60

1 2 3 4
5 6 7 8
9 10 11 12
13 14 15 16
17 18 19 20

6. tur dances der valsetrin

Væve Vadmél

Hele Landet

Forklaring:

Opstilling: På række, herrerne til højre, damerne til venstre set fra fronten (her forklaret med 6 par).

Trin: Løbetrin.

1. tur (spolen)

- 1-4 1. herre tager sin dames højre hånd i egen venstre, og parret løber ned mellem rækkerne, 12 små løbetrin
- 5-8 Herren og damen vender hver for sig (h. venstre, d. højre om) tager modsat håndfatning og løber tilbage til egne pladser, 12 små løbetrin.
- 9-10 Vender igen og løber ind til midten, 6 løbetrin.
- 11-12 1. par højre armkrog 1 omgang rundt, 6
- 13-14 1. herre løber nu til 2. dame og 1. dame løber til 6. herre 1 omgang rundt med venstre armkrog, 6 løbetrin.
- 15-16 Tilbage til midten og rundt med højre armkrog, 6 små løbetrin.
- 1-2 1. herre løber til 3. dame og 1. dame til 5. herre rundt med venstre armkrog, 6 løbetrin.
- 3-4 1. par igen til midten rundt med højre armkrog, 6 løbetrin.
- 5-6 1. herre til 4. dame og 1. dame til 4. herre rundt med venstre armkrog, 6 løbetrin.
- 7-8 1. par ind til midten med højre armkrog, 6 løbetrin.
- 9-10 1. herre til 5. dame og 1. dame til 3. herre rundt med venstre armkrog, 6 løbetrin.
- 11-12 1. par igen til midten rundt med højre armkrog, 6 løbetrin.
- 13-14 1. herre til 6. dame og 1. dame til 2. herre rundt med venstre armkrog, 6 løbetrin.
- 15-16 1. par til midten og rundt med højre armkrog, 6 løbetrin.
- 1-8 Fortsætter med højre armkrog rundt, imens de bevæger sig ned til sidste herre, 24 løbetrin
- 9-16 Rækken sætter sig på hug og klapper, 1. par laver port og danser op over herrerækken, startende ved sidste herre, 1. herre inde mellem rækkerne, 1. dame udenfor rækken, derefter ned over damerækken, 1. herre stadig mellem rækkerne og 1. dame udenfor damerækken. Når de er nået til sidste dame, slipper de hinanden og stiller op som sidste par, 24 løbetrin.
- Derefter danser 2. par hele turen igennem og således fortsættes, til alle står på egne pladser.

2. tur (røndegarn)

- Alle tager tohåndsfatning med egen.
- 1-2 1. par 6 små løbetrin (h. baglæns, d. forlæns) bag om 2. herre.
- 3-4 1. par derpå ind mellem 2. og 3. par (h. forlæns, d. baglæns) og bagom 3. dame, 6 små løbetrin.
- 5-6 1. par fortsætter videre mellem 3. og 4. par, samtidig starter 2. par som 1. par.
- 7-8 1. par og 2. par fortsætter.
- 9-12 3. par starter, når 2. par har haft 12 løbetrin (når 1. par er nederst, stiller de op som sidste par).
- 13-16 4. par starter, når 3. par har haft 12 løbetrin, de fortsætter og stiller sig nederst.
- 1-4 5. par starter som de øvrige par.
- 5-16 6. par starter og danser igennem som de øvrige par. De par, der står på rækken, flytter sig lidt frem og tilbage for at give plads for dem, som væver.

3. tur (islet)

Alle beholder tohåndsfatning med egen.

- 1-2 1. par løber nedad, idet de løfter hænderne over 2. par, der dukker sig, 6 små løbetrin.
 3-4 Derefter dukker 1. par sig for at komme under 3. pars arme.
 5-6 Idet 1. par fortsætter, starter 2. par med at lave port over
 3. par o.s.v.
 7-8 1. par og 2. par fortsætter.
 9-12 3. par starter, når 2. par har haft 12 løbetrin.
 13-16 4. par starter, når 3. par har haft 12 løbetrin.
 1-4 5. par starter og danser turen igennem.
 5-16 6. par starter og danser turen igennem.

4. tur (opruining)

Alle giver højre hånd til egen og venstre til den fremmede i modsatte række (l. h. og sidste d. har ingen i venstre hånd). Alle løfter hænderne og l. herre fører an ned gennem rækken under portene og trækker hele rækken efter sig. Når alle er kommet gennem portene, står sidste dame stille, mens l. herre trækker hele kæden efter sig, ruller denne om hende som en tøjruulle, 96 løbetrin.
 Derefter baner sidste dame sig vej under de omkringstående arme og trækker kæden efter sig, derpå må l. herre stå stille, mens hun ruller tøjlet om ham, således, som han før bar sig ad, 96 løbetrin.
 Han baner imidlertid ud på samme måde som sidste dame, og turen er forbi, idet alle vender sig med front ind mod midten og danner kreds med hinanden under armene, 48 løbetrin.

5. tur (stampning og prøve)

Alle kreds med hinanden under armene og folde hænderne på brystet, mod midten, 6 løbetrin.
 3-4 6 løbetrin baglæns så langt man kan komme.
 5-6 6 løbetrin mod midten o.s.v., ialt 48 løbetrin.

Vadmelets styrke prøves, men først skal det stemples, det gøres ved, at alle løber ind mod midten, så der bliver den størst mulige sammentrækning, til det må antages, at tøjlet er stærkt nok, da rykker alle tilbage, så kraftigt, som de kan, hvorved kredsen antager forskellige former. Det gælder nemlig om at få kredsen til at bryde et sted. De, der giver slip, symboliserer dele af tøjlet, som ikke har fået stampning nok. De tager atter fat, og det, der brast, bliver stampet på ny ved, at de øvrige sørger for, at de kommer midt ind i trængselen.

6. tur SLUTNING

1-16 Parvis alm. fathing, vals rundt i kreds efter hinanden.
 :17-20: Når man dansede Væve Vadmel har man næsten altid sunget uden musikledsagelse.

Teksten til Væver Vadmel fortsætter på næste side.

Teksten til Væve Vadmel

1. vers - tur
 Saa væve vi Vadmel
 saa slaa vi det sammen.
 Væve Vadmel, slaa det sammen,
 lade Skyttelen gaa.

2. vers - tur
 Vi neje, vi nikke,
 vi vralte, vi vrikke.
 Neje, nikke, vralte, vrikke,
 lade Skyttelen gaa.

3. vers - tur
 Vi syng, vi tralle
 saa lystelig alle.
 Syng, tralle lystig alle,
 lade Skyttelen gaa.

4. vers - tur
 Saa spole vi Tutter,
 saa væve vi Rutter.
 Spole Tutter, væve Rutter,
 lade Skyttelen gaa.

5. vers - tur
 Saa vandre vi hjemad,
 saa spise vi Femmad.
 Vandre hjemad, spise Femmad,
 lade Skyttelen gaa.

6. slutvers - tur

Visen er ude, og Legen er bevendt,
 altsaa vi færdige ere.
 Vel kan det hælde, det lidt er bevendt,
 næppe nok noget at ære.
 Men for en leg gaar det an og er godt,
 er vi end udsat for Latter og Spot,
 thi syng og tralle, det maa vi iblandt,
 ellers for langsomt vor Skoletid randt.
 Tralalalalala Tralalalala.

Kilde: Danmarks Sanglege 1931 af S. Tvermose
 Tyregod, udgivet af Dansk Folkeminde-
 samling.
 Se ogsaa artiklen "Om Væve Vadmel" af
 Kjeld Nørgård, Hjemstavnsliv nr. 4 og
 5 1983.

DRONNINGENS MENUET (KOLDINGEGNEN)

♩ = 90

BEMÆRK forspil fra optakten til takt 13.

Hele dansen er med menuettrin.

Musik

Dronningens Menuet (Koldingegnen)

Forklaring:

Opstilling: Parvis ved siden af hinanden på række (alle front samme vej).

Trin: Menuettrin (menuettrin går over 2 takter, der tælles 6 på hvert menuettrin).

1 2 3 4 5 6

H V H V

De fem positioner

1. position: Man stiller sig med hælene ganske sluttede til hinanden og tæerne så meget udaf som muligt.
2. position: Man stryger derpå den højre fod lige ud til siden, idet man strækker fodspidsen imod gulvet og hæver hælen i vejret, dog må man passe på, at knæet er strakt.
3. position: Nu trækkes den højre fod halvt foran den venstre, således, at anklerne slutter imod hinanden.
4. position: Derpå stryger man den højre fod lige frem, på samme måde, som man i 2. pos. strøg den til siden.
5. position: Nu trækker man den højre fod til den venstre, således, at den højre hæl slutter til den venstre tå.

(disse 5 positioner bør stedsse iagttages, da ethvert trin begynder og slutter i én af dem).

13-16

1-4

5-6

7-8

1-2

3-4

5-8

9-10

FORSPIL: Alle står afventende.

Man står ved siden af hinanden i 5. pos., Damerne ved højre side. Man bøjer knæene, stryger derpå den højre fod til siden, trækker den venstre til den og gør kompliment.

Nu sætter kavalieren den venstre fod tilbage i 4. pos. og damerne den højre, derpå vender de sig imod hinanden, idet de stryger den fod frem i 3. pos., som var i 4. pos.

Gør nu et trin fremad gulvet (til siden), damen med højre fod og kavalieren med venstre, trækker derpå den anden fod til den og gør kompliment.

Nu giver kavalieren sin højre hånd til damen, som lægger sin venstre i hans, derpå gør de et skridt tilbage, kavalieren med højre, damen med venstre fod, og så 3 hurtigere, at disse 3 heller ikke udfylder mere end en takt, og i det sidste vender de sig og står som de begynder.

Nu gør man et langsomt trin lige frem ad gulvet med højre fod, derpå 3 hurtigere, som man begynder med venstre.

Kavalieren fører sin dame omkring sig, idet hun først gør et langsomt trin, så 3 hurtigere, atter et langsomt, og nu slipper hun ham, idet hun træder tilbage og står på side, hvor de begyndte menuetten, medens damen går omkring, gør kavalieren et langsomt trin til højre side, derpå 3 hurtigere omkring, idet man vender ansigtet til damen, atter et langsomt, og nu træder han tilbage, idet han slipper damen og står på den modsatte side af, hvor de begyndte, - ansigtet er imod hinanden.

Nu gøres menuet-trinnene, som er således som følger:

Først bøjer man knæene og stryger den højre fod til siden og strækker den venstre fodspids imod gulvet, og dette udfylder 9. takt. Nu gør man 3 hurtigere til højre side, man begynder med venstre fod og trækker den bag ved den højre i 5. pos., den højre til siden og atter den venstre tilbage som før, og dette udfylder den 10. takt.

Musik

11-12

Nu et langsomt til højre side som i takt 9, derpå de samme trin som i takt 10, og nu er de 4 takter udfyldte.

13-14

Nu træder man frem med højre og stryger den venstre fod frem i 3. pos., idet man hæver sig lidt på fodspidserne og synker derpå ned på hele foden, dette er takt 13. Nu gøres 3 hurtigere til venstre side, man bøjer knæene og stryger den venstre i 2. pos., derpå den højre bagved i 3. pos. og atter venstre til siden, således, at man slutter den 6. takt med den højre fod i 2. pos., fodspidsen mod gulvet.

15-16

Nu trækker man den højre bagved i 5. pos., idet man bøjer knæene, hæver sig derpå op på tærnerne og synker ned på hele foden, dette er takt 15. Nu gør man 3 hurtigere igen til venstre side som før (i takt 14), og dette er takt 16.

9-10

Nu stryger man den højre fod i 1. pos. og så frem i 4. pos., at hele kroppen hviler på den. Den venstre må være strakt tilbage (takt 9), derpå 3 hurtigere skridt over gulvet, forbi den, man dansede med, som man må have på sin højre side, med ansigtet vendt imod sin dame eller herre (takt 10).

11-12

Igen et langsomt trin frem med højre fod i den 11. takt ligesom i 9. takt, nu sætter man venstre fod frem i 4. pos., stryger derpå højre fod frem i 5. pos., idet man vender sig til venstre side (takt 12).

Enhver dans er afhængig af moden, men om endogså stormende danse have forbrængt Menuetten, så er og bliver den dog den skønneste af alle.

Dette er den oprindelige beskrivelse, og kun taktangivelsen har vi sat ind.

Kilde:

I 1823 udgav Jørgen Gad Lund for første gang det lille dansehefte "Terpsicore" i Maribo.
I 3. oplag 1833 beklagede han sig over, at en guldsmedesvend eller mester ved navn Kåstrup fra Kolding havde fået udgivet et hefte identisk med hans eget, og Jørgen Gad Lund udtrykte det som litterær tyveri.

Denne Kåstrup gav sig af med undervisning i dans, og vi regner derfor med, at også Menuetten er danset på Koldingegnen. Musikken har Svend Jørgensen (Danske Folkedanseres Spillemandskreds) fundet i en gammel spillemandsbog fra Koldingegnen under navnet Dronningens Menuet, men melodien er kendt over hele landet som Monnevæt eller Skaberens Menuet, da Jens Baggesen's "De skønnes Skål" synges på denne melodi og der i sangen forekommer: "Skaberen skued den nyskabte klode".

Ud fra dette har vi ment, at vi kunne sætte melodi og dans sammen, iøvrigt en teknik, der er brugt meget indenfor dansk folkedans.

(4 takter)

Nu begynder man trinnene til højre side igen. I Menuetten kan der være så mange par ved siden af hinanden, som pladsen tillader. Når man nu har danset trinnene en del gange på hver side, så må man passe på, når man engang er på den side, hvor man stod, da man slap hinanden, så idet man vil gå over gulvet, da gøres rundt først med højre hånd. Man hæver den højre arm, idet man gør et langsomt trin frem med højre fod, går derpå de 3 hurtige, idet man giver hånden til den, man danser med. Nu gøres et langsomt omkring og atter 3 hurtige, idet man slipper hinanden og står på samme side, som man begyndte. Nu gøres trinnene til højre side, derpå giver man venstre hånd til hinanden, ganske på samme måde, som før med højre. Nu gøres trinnene til højre og venstre side og over gulvet forbi hinanden, nu står kavalieren på den side, hvor man begyndte Menuetten, - og damerne på den anden side.

(4 takter)

(4 takter)

(12 takter)

(8 takter)

(2 takter)

Nu hæver man armene og går imod hinanden med et langsomt og 3 hurtige skridt, idet man giver hinanden begge hænder og står med ansigterne imod hinanden (2 omgang rundt).

(2 takter)

Derpå et langsomt til siden, kavalieren til højre og damen til venstre, derpå 3 hurtige til samme side, og nu vender de sig, ligesom da Menuetten begyndtes.

(4 takter)

(4 takter)

Nu et trin til højre side og kompliment.
Derpå foden tilbage i 4 pos. som i begyndelsen, man vender sig nu imod hinanden og gør et trin til siden ligesom i begyndelsen, idet man gør kompliment for hinanden, hvormed Menuetten endes.

Imedens man danser Menuetten, må man altid passe på at have ansigtet til den, man danser med. Legemet må være meget rankt, dog uden at være stift. Damen holder sig lidt i kjolen, og kavalieren lader sine arme hænge ned ved siden. Iagttag stedse at give dit legeme takkelig ynde, thi denne dans er den væsentligste af alle, kan du første danse denne med ynde og værdighed, da vil alle de øvrige danse falde dig lette.

INDHOLDSFORTEGNELSE

	side
FORORD	1
BLOMSTERSEKSTUR	20
DEN LILLE HOLLANDSKE	40
DEN LILLE JYSKE	10
DRONNINGENS MENUET	54
EN KURRE PÅ TRÅDEN	4
ENGELSK MOLEVIT	16
FANGERDANS	34
FEMSKAPT	26
FIRKANTET PIRREVALS	14
FRENS STYKKE PÅ LØVENBORG	18
GALOPADEN	30
GAMMELDAGS SEXTUR	42
HANEGAL	2
HIMMERLANDSVALSEN	6
JYDEN HAN Æ STÆRK Å SEJ	28
KONGEVALSEN	24
KYVLING SØRENS STYK	26
KYVLING SØREN'S STYKKE	36
MUNTER UD I VERDEN	32
PUDEDANSEN	12
RUSSISK KAVALERIE	8
SKOTSK KVADRILLE	38
STÅENDE TOTUR	22
TAPRISØR	44
TREKANT (den mæ armene)	46
VÆVE VADMEL	50
INDHOLDSFORTEGNELSE	59
OVERSIGT OVER FORKORTELSER	59

OVERSIGT OVER FORKORTELSER

CARL GODVIN	(CG)
H. H. HANSEN	(HH)
CARLA SCHIBLER	(CS)
VILHELM BALLING	(VB)
A. P. BERGGREEN	(AB)
ØSTJYSKE FOLKEDANSE FORENINGER	(ØF)
CHRISTIAN CLAUSEN	(CC)
JOHANNES LUNDTØFT	(JL)
S. TVERMOSE TYREGOD	(TT)
JØRGEN GAD LUND	(JG)